

FRANCISCO TOMÁS VERT
Rector Magnífico de la Universitat de València

UNIVERSIDAD 2007

11 de junio de 2007

230 ANIVERSARIO

EL DIRECTOR
DE LA REAL SOCIEDAD ECONOMICA DE AMIGOS DEL PAIS

Se complace en invitarle a la Conferencia que se celebrará el día 11 de junio, a las 19:00 horas en el Aula Magna de la Universitat de València, Estudi General, c/ Universitat, 2, y en la que intervendrá:

D. Francisco Tomás Vert
Rector Magnífico de la Universitat de València

Sobre el Tema: **“Universidad 2007”**

Colabora: Bancaja

<http://www.rseapv.org>

Valencia, junio de 2007

INTRODUCCIÓN

Francisco Oltra

Director de la Reial Societat Econòmica d' Amics del País

Magnífic Rector de la Universitat de València, Senyores i Senyors, Amics i Amigues de L'Econòmica d'Amics del País, Molt bona vesprada a tots.

És molt grat compartir esta taula amb el Rector Magnífic de la Universitat de València, Estudi General Dr. Tomás i amb el Dr. Vicens President de la Comissió d'Educació de l'Econòmica d'Amics del País de València.

He de confessar que recorde amb gust haver estudiat en este mateix edifici en què hui ens trobem i haver passejat per este bell claustre en què ja estava l'escultura de l'Humanista Valencià Lluís Vives.

Este és un edifici que té per a alguns de nosaltres records grats i també ingrats. Fa uns dies en una conversació que vaig mantindre amb Joan Garcés, un altre Ponent brillant de L'Econòmica d'Amics del País i Valencià distingit i compromés amb la societat del seu temps, en la que evocàvem, però no amb nostàlgia, sinó amb naturalitat i fins i tot amb alegria el canvi que s'havia operat en la societat espanyola en general i la valenciana en particular, perquè afortunadament es va esvaïr aquella situació universitària grisa i obscurantista conseqüència d'una situació política unitària, centralista i uniforme, en la què el pensament únic, a partir de 1939, era el "políticamente correcto" i al què es van adherir, molt ràpidament i sense dubtar-ho, un nombre de personatges molt superior al què haguera segut recomanable. Eren altres anys en què no hi havia tantes possibilitats i facilitats com afortunadament tenen hui els nostres alumnes per a encarar el futur.

Al meu parer crec que podem dir que la societat actual, malgrat totes les dificultats que travessa, és més complexa, però més completa, és més competitiva, però al seu torn amb un major nivell d'oportunitats, més creativa i per descomptat més democràtica que la que ens va tocar viure a nosaltres en el segle passat, un segle en què el nostre país va viure més temps en zona de penombra que de llum.

La universitat de llavors exigia silenci i complicitat amb el règim. Afortunadament no és la de hui, no és la universitat de què va a parlar-nos el Rector Magnífic Francisco Tomás Vert, un ciutadà il·lustrat en el més ampli sentit del terme que, com no podia ser d'una altra manera, és a més soci de L'Econòmica d'Amics del País.

Hui Francisco Tomás ens parlarà d'una universitat que a pesar dels seus mas de 500 anys de vida i precisament per això, és cada dia molt més viva, creativa i immersa en la societat actual que ja es denomina societat de la informació i del coneixement en què viu, també, L'Econòmica d'Amics del País entitat sociocultural que des del seu naixement, en 1776, va apostar pel desenvolupament i la divulgació del coneixement.

La Universitat de València i L'Econòmica d'Amics del País, sempre han viscut enllaçades intel·lectualment de forma entranyable a través de l'esforç permanent per aconseguir el progrés econòmic i social de tots els valencians.

Continuaria dient moltes coses més, però ara procedix cedir-li la paraula al Dr. Eduardo Vicens President de la Comissió d'Educació de la Societat Econòmica d'Amics del País i Vicerector de la Universitat Politècnica de València perquè pugua fer la presentació del Rector Magnífic Francisco Tomás Vert.

D. Eduardo Vicens Salort, Presidente de la Sección de Educación de la Real Sociedad Económica de Amigos del País de Valencia, presentando al conferenciante D. Francisco Tomás i Vert, Rector Magnífico de la Universidad de Valencia. Preside la mesa D. Francisco Oltra, Director de la RSEAPV.

UNIVERSIDAD 2007

Francisco Tomás Vert

Rector Magnífico de la Universitat de València

Bé, moltes gràcies Eduard per la teua amable presentació. Moltes gràcies Paco Oltra, i així no m'enganye, per la teua invitació a participar esta vesprada en un dels debats que la Reial Societat Econòmica d'Amics del País fa en esta seu prestada, però entranyablement prestada de la Universitat de València. Per això hui no em toca estar ací com a Rector sinó com a convidat de la Reial Societat Econòmica d'Amics del País. Escoltant a Eduard Vicens, pensava que serà impossible parlar de tot el que és la Universitat i tota la dimensió de la Universitat espanyola, europea o valenciana en l'any 2007, en una sessió que ha de ser necessàriament curta per no cansar-vos. Però el que vaig a fer esta vesprada va a ser una reflexió personal, diguem exterioritzar aquelles coses que pense a l'hora de la situació tan canviant que ens toca viure al 2007. 2007 va ser per a tots nosaltres un any tremendament complex perquè, si bé és cert que la Universitat al llarg de la seua història ha estat sempre canviant, i este dinamisme, i esta capacitat de la institució universitària per a adaptar-se al seu temps, és el que li ha donat la seua vida. Recordeu que la Universitat en Europa és la institució més antiga que perviu després de l'Església Catòlica. En el segle que ens toca viure celebrarem els 1.000 anys de la Universitat de Bolonya, no? Però esta capacitat de la Universitat com a institució cívica, que li ha permés anar adaptant-se als temps, ha arribat en el segle XXI a una situació d'una complexitat rellevant i que ens afecta a tots nosaltres, sobretot als universitaris, també a la societat mateix. Cal fer debats per tal de concloure cap a on anem o cap a on volem anar; o cap a on volen que anem. Perquè la veritat és que al final, estem nosaltres atribuïnt-nos el patrimoni en exclusivitat de la Universitat de València, però la Universitat no és estrictament nostra. Parlaré molt poc de la Universitat de València, la que em toca dirigir, i em permetreu que el meu discurs, es dirigisca al conjunt de la Universitat, jo diria Espanyola, de la qual nosaltres formem part i per referència a la

Universitat europea. Hi ha situacions o notícies que, sobretot, són cridaneres, per exemple la disminució real d'estudiants que volen estudiar en la Universitat, que és un fet, és innegable. Com a contrapartida, l'increment substancial de l'oferta universitària, en deu anys hem crescut a un ritme d'una Universitat per any. Som ara setanta-una Universitats entre públiques i privades, quaranta-huit públiques, vint-i-tres privades, en el curs passat, i això és un fet. Hi ha un increment de l'oferta i hi ha una disminució de la demanda, i per tant arribem a estos desajustos, que es denuncien com a problemes. A mi m'agradaria que primer sabérem què és el que volem que siga la Universitat, què és el que volem els universitaris que siga la Universitat, que vol la societat civil que siga la Universitat, què vol fins i tot el poder polític, i més que mai, en una situació com la nostra on el poder polític té l'aval democràtic, què vol el poder polític que siga la Universitat.

El poder polític ho diu, sense més, quan estableix quines són les funcions que ha de complir la Universitat. I estes funcions estan escrites aquí, en l'article I, el títol I, de les funcions de la Universitat, estes funcions de la Universitat concretament estan expressades d'esta. Creació, desenvolupament, transmissió i crítica de la ciència, de la tècnica i de la cultura, preparació per a l'exercici d'activitats professionals que exigeixen l'aplicació de coneixements i mètodes científics i per la creació artística. Difusió, valorització i la transferència del coneixement, al servei de la cultura, de la qualitat de vida i del desenvolupament econòmic, i finalment la divulgació del coneixement i la cultura a través de l'extensió universitària i la formació al llarg de tota la vida. Tot el que diu el títol I de la llei orgànica de reforma universitària que no ha estat modificat per la reforma de la llei d'enguany. Bé, doncs ja tenim un element de referència, estes són les funcions i per tant l'activitat de la Universitat hauria d'ajustar-se a aquestes funcions. En realitat, mirant estes funcions, no són divergents, estan escrits d'un altra manera del que poden dir els estatuts de qualsevol Universitat espanyola moderna, i en especial, la nostra. És la típica definició de funcions que lògicament s'expressa en el que se diu la famosíssima triple missió.

Totes estes funcions que diu la llei, que ha de complir la Universitat, en les quals estem absolutament d'acord, es concreten en allò que es diu, en el argot acadèmic, de la triple missió de la Universitat: que passa en un primer lloc per l'ensenyament, que representa la transmissió de coneixement, la formació de persones per tal d'inserir-les en una societat democràtica, la segona missió és la de la investigació, que és la generació de coneixements, la solució de problemes a través d'eixe coneixe-

ment, i la tercera és la transferència del coneixement, desenvolupament i innovació. Estes són la triple missió, si voleu en un llenguatge sintètic les definicions en la llei orgànica d'Universitats o qualsevol altra cosa, però resulta que el legislador, no s'ha oblidat però no ha fet l'èmfasi en una que ha estat la constant de la Universitat en seua vida, que és la quarta, que és la d'influir o generar a través de la introducció en els estudiants, en la seua activitat integra la responsabilitat social.

La Universitat és motor per al desenvolupament social, generadora de cultura, i sustentadora d'un esperit crític en tota la seua activitat. I per a entendre la Universitat hem d'assumir esta triple, millor dit quàdruple missió. No penseu que açò es trivial per sentit que ho tingueu. O siga, assumir esta triple, esta múltiple missió genera conflictes i genera problemes seriosos en la Universitat contemporània, i també, perquè no dir-ho en la relació entre la Universitat i la societat que l'envolta, qualsevol subscriuria tot açò, però si ens deixàrem pensar i opinar a cadascú de nosaltres algú posaria l'èmfasi en alguna de les tres o quatre coses, el que és important és la transferència de coneixement. El missatge polític, el missatge econòmic, el missatge mediàtic és transferència de coneixement. Altre ens diria que el més important és la docència.

Jo crec que la visió que més sintetitza i que és necessari assumir en la Universitat de l'any 2007 és l'assumpció d'esta múltiple visió de la Universitat desenvolupada simultàniament, la que va a donar el caràcter especial o específic, de la Universitat del S. XXI, com una Universitat diferenciada dels temps anteriors. No entraré a discutir si açò és bo o dolent, si açò suposa una càrrega o si açò suposa una desviació del concepte d'Universitat, però jo ho faig des de la perspectiva que el concepte d'Universitat no és patrimoni meu, sinó que és un concepte que la societat va generant al llarg del temps.

Algú pensarà que açò de la múltiple missió és una novetat del S. XXI, i si fem un repàs històric voreu que açò no és així, tot açò, esta situació de la múltiple missió, de la triple, quàdruple missió, en l'any 2007 és una recollida, una síntesi del que ha passat a la llarga de la història, perquè algú pot pensar es que la Universitat mai ha segut açò...no, no, no. Mireu, als seus orígens, la Universitat era precisament, doncs una escola, o siga, l'estudi general on anava la gent a estudiar i a aprendre, i per tant la seua funció primordial era la primera, la transmissió de coneixement. Però curiosament, ben aviat, la pròpia Universitat va ser un ferment d'idees i d'introducció de conceptes nous, de considerar la societat i per tant ja quasi del seu naixement la Universitat agafa la missió una i la quatre i ja no les va a soltar mai més,

la una i la quatre, al llarg del temps, Si passeu al S. XVIII, finals del XIX i començament del XX, quan ja l'explosió de la il·lustració genera productes com ara la RSEAPV, entre d'altres, arribem a que la curiositat i el coneixement que es va desenvolupant genera una nova manera de veure les coses. Allò que era el resultat del treball d'una persona sabia en el seu gabinet, comença a tindre entrada en el sistema universitari.

Us recorde que molta de la ciència que es va fer en el S.XVII i XVIII, era una ciència que es feia en els gabinets i per fora de les Universitats establertes que es dedicaven aleshores a altres coses, com bé la filosofia, el dret o la literatura. Bé, però, ja a finals del XVIII i del començament del XIX entra amb força la investigació en la Universitat, entra la curiositat, el coneixement, el descobriment de les coses i ben aviat, allà per el S. XIX apareix concretament ja la transferència de coneixement. Què seria la indústria química alemanya si no hi haguera hagut la investigació química en les Universitats, el mateix que l'anglesa. Ja al S. XX i ja concretament, és també i cal dir-ho, perquè cal ser just en el S. XX comença concretament a traduir-se l'esforç bèlic en productes i sobretot, per les noves necessitats d'inventar coses, per a fer mal dissortadament. Però tot açò genera en el S. XX ja l'explosió de la investigació. Que ja es consubstancial i que no se n'anirà mai de la Universitat, i sobretot comença ja la tercera missió de la transferència de coneixement, quin és el matís diferencial del S. XXI?. Jo l'he expressat a títol estricta i rigorosament personal, que la tercera visió ja adquireix un caràcter imperatiu, perquè està escrit en les lleis, cal transferir coneixement, és obligació de la Universitat transferir coneixement.

El que passa és que esta obligació de transmetre coneixement és una obligació que no es tradueix en un cos legislatiu adient perquè això siga possible, queda més bé en una declaració formal en els cosos legals que no expressament una regulació o una facilitació del procediment. Estem parlant de conceptes i no estem parlant de mesures polítiques que ho desenvolupen. Tot açò de la triple missió està molt bé però, per als que tenim responsabilitats en la Universitat, o que vivim en la Universitat, generen certs conflictes i certes qüestions que haurien de resoldre's i resoldre's bé.

S'ha de mantenir un equilibri, i és imperatiu mantenir un equilibri en l'atenció de cadascuna de les missions i això ha de fer-se amb la dedicació de recursos humans, amb la dedicació de recursos econòmics i també amb la valorització de la dedicació a cadascuna de les tres missions. Això són uns deures que encara no hem sabut resoldre, o sobretot, els que tenim responsabilitats som acusats, en el bon sentit de la

paraula de fer èmfasi en una o en un altra cosa i de no abastar a tot. Tal vegada se tinga raó en eixa crítica que jo no voldria justificar en el fet que no hi han recursos per a abastar a totes les iniciatives, però no ho diré, encara que ho he dit. Després cal identificar les prioritats en allò de la transferència, Què és transferència?, És tindre la finestra oberta i el que vulga que demane?. Home, tampoc és això! La transferència de coneixements ha de fer-se sense, perdre de vista els objectius finals de la institució universitària. I en tot açò també hem d'intentar afavorir l'exercici de la llibertat de recerca. Jo crec que la hem de reclamar, la hem de reivindicar, hem de queixar-nos sempre, per molts plans autonòmics o nacionals que hi haja. Sostroure a la Universitat la llibertat de recerca, jo crec que no és una mesura positiva, és posar entrebancs al coneixement i al progrés. Del coneixement pel mateix coneixement, es d'on es dedueixen totes les aplicacions, la qual cosa no vol dir que cada un de nosaltres, del universitaris, facen les tres funcions o les quatre.

Afortunadament Universitats com la nostra són tan grans, tenen un capital humà tan bast i tant poderós que pot dedicar-se com a institució a totes les tasques sense que cada u es veja obligat a fer-ho tot. Però, no ens oblidem, no ens oblidem, totes les tasques són igualment importants, però en tot cas la Universitat no té sentit si marginem l'ensenyament. Jo crec que l'ensenyament ha de mantindre este element de referència prioritària d'eixa múltiple missió de la Universitat. Això que se sent parlar de "universidades de post-grado" o de universidades que només es dediquen a la investigació, jo crec que això, potser serà important, pot ser un element de contributiu al coneixement del país, però no serà Universitat i això és una cosa que hem d'assumir si volem parlar d'Universitat. Per parlar de la Universitat en l'any 2007, jo hauria de parlar de l'estat de l'art, l'estat de la qüestió de cadascuna de les missions que acabe d'anunciar. Parlar de cadascuna de les missions que acabe d'anunciar significaria Sr. Director per a cada part almenys una conferència, si parlem de la part projectada sobre el País Valencià, un altra conferència per cada cosa, i finalment, la introspecció de la nostra institució. Però el meu parer no és entrar al detall i començar a aclaparar-los amb dades, sinó simplement fer un panorama general i, sobretot, obrir per a tots vostés algunes idees que ja coneixen però, sobretot, algunes idees personals que jo voldria expressar, que no sé si tinc la responsabilitat o l'autoritat de fer-ho perquè jo sóc una persona que té una responsabilitat institucional, i el que jo puga pensar com a persona pot no coincidir amb allò que jo hauria de dir com a autoritat, sobretot per allò de l'equilibri que acabe de dir abans.

Començarem a parlar de l'ensenyament, perquè l'ensenyament és una qüestió que en aquest moment representa l'estat més crític, però més que res perquè estem en el procés de reforma més anunciat per tots els mitjans. La primera qüestió és com estem ara i què és concretament l'ensenyament en l'Estat Espanyol, en la Comunitat Valenciana i en la nostra Universitat. Mireu, abans que es plantejara per ningú la definició de l'Espai Europeu de l'Educació Superior. Quins són alguns dels trets que jo ressaltaria del sistema d'ensenyament que tenim a hores d'ara. Per una banda tenim el predomini dels aspectes docents sobre els discents. Cal ensenyar, el paradigma seria la famosíssima classe magistral i adéu. La segona qüestió és que les titulacions estan fixades per l'estat. I diuen el caire de la titulació, si és una diplomatura, si és una enginyeria, si és una llicenciatura, si és un doctorat.

Els continguts troncal de totes i cadascuna de les titulacions estan fixats per l'estat. Hi ha una estreta, molt estreta en molts casos, vinculació de les titulacions cap a l'exercici d'una professió definida, això està generant una sèrie de problemes importantíssims que són una distorsió de la demanda d'estudis en funció de les expectatives de l'exercici d'una professió i no de les capacitats i o els coneixements que es poden adquirir en tot este debat. Després, partint de la base que els estudiants hauran de ser-ho a temps complet i això no canvia en les expectatives de reforma, i això crec que és un pas enrere, i els estudis estan orientats de forma vertical, es a dir, hi ha moltes dificultats de canvis transversals entre titulacions i hi ha moltes dificultats d'intercanvis entre països de la Unió Europea. Tot açò, que jo crec que són fets que estan aquí, per ells mateixos evidencien alguna necessitat de canvi.

Parlaré de per exemple, anant de baix cap a dalt, que les dificultats d'intercanvi entre els països de la Unió Europea comencen a estar superats per un desenvolupament intensiu dels programes Erasmus, enguany, l'any passat, més de 1.700 estudiants estrangers varen arribar a la Universitat de València, concretament 1.706 persones, i més de 1.300 persones de la Universitat de València varen eixir cap a estudis de països europeus. Amb totes les dificultats que això implica, de programes diversos, d'idioma divers. També és de veres que les dificultats de canvis transversals, estem intentant superar-les amb èxit per allò que es diu les titulacions dobles, on s'imparteixen coneixements de més d'una carrera. Això està tenint un bon resultat, tot i que açò sempre implica un esforç suplementari per banda de professors i estudiants, que de vegades no és fàcil valorar, tots els altres aspectes estan aquí, crec que són evidents i marquen una situació d'una certa insatisfacció per banda

dels professors que ensenyen i dels estudiants que aprenen, i de les autoritats que tenen que organitzar els estudis. Per tant, hi haguera o no Espai Europeu d'Ensenyament Superior, la Universitat espanyola, la valenciana ha arribat a un punt de crisi que demanda una reestructuració. I això ens ho hauríem d'haver pensat, que ha de ser així. Perquè concretament estes coses que nosaltres tirem a faltar, ja són indicadors de que estem davant de la necessitat d'adaptar-nos a la societat del S.XXI que acaba de començar. Ens hem d'adaptar, perquè la societat ha canviat, i ha canviat prou, sobretot en Espanya. En Europa també, no tant en el món perquè estos canvis sempre tenen una demora perquè estem fent-los a l'altra banda de l'oceà Atlàntic, a una velocitat diversa perquè estem en societats diverses, el canvi que estem experimentant, és que la societat passa a ser una societat de la informació i del coneixement en una societat molt basada en la seua economia, en la ciència i la tecnologia.

És una societat global i també una societat on allò d'un treball per a tota la vida comença a estar en qüestió. I tot açò, amb estos esquemes de canvi front a un sistema prou rígid, com el que acabe de descriure, açò significa que casen malament i si hem de procurar que el sistema siga eficaç, a saber, que el sistema universitari pel que fa a l'ensenyament siga un sistema que forme a les persones, per allò que la societat demanda i que este sistema, amés a més, tinga en compte les peculiaritats de la nova estructura social. Doncs lògicament hem de realitzar canvis en l'ensenyament universitari.

Ací comencen a aparéixer certs núvols o certes boires o problemes de indefinició en el panorama que tenim. I fins i tot podem entrar a discrepar entre nosaltres, entre els nostres països, fins i tot entre comunitats autònomes. Què hem de canviar? Algú podria dir: "la Universitat de baix cap a dalt", algú podria pensar que tota l'actual estructura de la Universitat regulada per les lleis no és funcional per tal de fer front als canvis que la societat demanda.

El sistema d'una reforma permanent, modificant lleis, utilitzant els instruments informàtics noves tecnologies no pot ser, i estem en eixa tessitura. La reforma de la LOU, que ella mateixa era una reforma de la LRU, però les estructures són semblants. Les Universitats són unes Universitats amb rectors elegits, els caps de departament també, bo, esta és l'estructura que tenim. Hem de canviar l'estructura de la Universitat? El que no pot pretendre's és que la canviem des de dins. Nosaltres vivim en un sistema regulat per llei al qual ens hem de sotmetre com a ciutadans que som d'una societat democràtica, i com fer, com fer-ho de

manera que tinguem un rendiment acceptable en un temps raonable? Perquè mireu, jo hi ha una cosa que voldria que tots començàrem a considerar, són les escales temporals. Les escales temporals són importantíssimes. Quan per exemple es demanda en les Universitats, en els processos de canvi, que s'integren els estudiants, hem d'entendre que els estudiants tenen una escala temporal de 5 anys, i estem parlant de canvis en profunditat que ens costaran dècades. És fàcil que la gent s'il·lusione amb canvis que seran dècades? Qüestions que començaran en l'any 2010, 2011, per a un estudiant de l'any 2007.

No podem estar en un procés de permanent reforma normativa. Les crisis són crisis per tal de ser solventades en un temps curt. Els canvis constants i permanents són decebedors, i són, com diuen els argentins, cansadors, i són canvis que, en comptes de fer progressar, el que fan és tancar-se a les persones en el seu recinte. Bo, canvis, què canvis? Què hauríem de fer? . Aleshores, estos canvis, doncs els hem de fer amb el sistema que tenim, el sistema autonòmic en Espanya: 17 autonomies, Estat Espanyol, Unió Europea, Europa, el món. I tot açò està ací, i per tant, els canvis serien il·lusoris si no tingueren en compte esta escala geogràfica i llavors apareix la famosa paraula, "Bolonya". No sé si algú sap, així m'ho han dit, igual m'han enganyat, que l'únic lloc d'Itàlia on no hi ha salsa bolonyesa és a Bolonya, i serà de veres o mentida, però m'interessa perquè concretament per a moltes coses que volen fer-se o no fer-se, s'està utilitzant el nom de Bolonya com a coartada. I per a saber què és el procés de Bolonya no cal més que anar i llegir els papers, i de vegades ens drem sorpreses de com allò que es diu el procés de Bolonya " El proceso de Bolonia de convergencia europea", no té res a veure amb el " Proceso de Bolonia" i la primera cosa i la més elemental és a veure què diu la declaració de Bolonya del dia 19 del mes de Juny de l'any 1999. D'ací no res 8 anys ja, 8 anys i es parlava de 10 anys de temporalitat.

La declaració de Bolonya, feta pels ministres de competència en matèria universitària d'un conjunt de països de la Unió Europea en el que inicialment no estava Espanya, però es va apuntar de seguida. Quins canvis s'han de fer per tal d'adaptar-nos a la societat del S. XXI? Els responsables de governs i diuen poques coses, la veritat, després nosaltres ho hem adobat i ho hem plenat de coses, de conceptes, i de reunions, i de títols, i per l'estil. Bo, primer, que hem d'incrementar la competitivitat del Sistema Europeu d'Educació Superior, aprofite el títol de la transparència per a fixar un parell d'idees importants, que són: quins són els objectius del procés de Bolonya i quins són els mitjans per

tal d'arribar a eixos objectius. Les dos coses no són sinònimes, de vegades oblidem els objectius i fem èmfasi en els mitjans.

L'objectiu era augmentar la competitivitat del Sistema Europeu d'Educació Superior front a qui? naturalment front a països econòmicament més dinàmics que són, en síntesi EEUU i Japó. Segon objectiu importantíssim: coordinar, mireu, la càrrega de paraules és important, coordinar polítiques nacionals per tal d'establir l'àrea europea d'educació superior. Amigues i amics, a hores d'ara, la coordinació brilla per la seua absència, cada país està actuant al seu millor criteri. Després, adopció d'un sistema de titulacions fàcilment comprensible i comparable per a promoure l'mobilitat dels estudiants europeus. Un sistema amb dos cicles, primer cicle grau, considerat en el mercat laboral europeu esta apreciació és interessantíssima. El grau hauria de tindre una projecció professional a tota Europa, no només al nostre estat o no només a la nostra comunitat autònoma, tampoc anem massa bé per eixe camí. I el segon cicle que acabaria en un mestratge el que es diu el famós màster o un doctorat, establir un sistema de crèdits, similar al de crèdits equivalents europeus, promoció i valoració de la mobilitat, eliminant obstacles per a l'intercanvi tant d'estudiants com dels professors, investigadors i personal d'administració i serveis. Açò hauria de ser una prioritat a l'hora de dissenyar les noves titulacions. No sembla que siga fàcil o fins i tot possible. I després promoure la cooperació europea amb un assegurament de la qualitat, i un desenvolupament de criteris i metodologies comparables entre tots els estats. Jo crec, que la declaració de Bolonya, que açò, doncs no arriba a ser ni un decàleg, expressa en síntesi quins són els objectius cap als que hem d'anar, i açò és el procés de Bolonya, a partir de aquí, és el que hem fet nosaltres per arribar a estos objectius. I de vegades la paraula Bolonya és un agent estimulante per tal de produir els canvis, i d'altres vegades és una coartada per a fer el que ens interessa a nosaltres. Clar! Direu vosaltres, açò és en l'any 1999, sense anar més enllà, ja estem en el 2007, estos objectius romanen en la voluntat dels responsables de la política educativa europeus, he de dir-vos que de menys països que a les hores, de 15 o 18 països que varen fer al primera declaració de Bolonya, al dia de hui, que estem en 45- 46 països. Les coses no han canviat, i no han canviat perquè si agafem la darrera reunió que va produir-se a Londres el 18 del mes passat, els compromisos dels ministres són aquestos, és molt dens però vaig a llegir-ho perquè, tal vegada, algun polític ha signat açò i no se n'ha adonat de què és el que ha signat.

Diu entre altres coses: “reafirmem el nostre compromís de la compatibilitat i comparativitat dels nostres sistemes d’educació superior, respectant a la vegada la seua diversitat, compatibilitat i comparabilitat”, ara després us diré que és la recomanació del nostre govern respecte al que hem de fer, “ Reconeguem una important influència que exerceixen les institucions d’ensenyament superior sobre el desenvolupament de les nostres societats i que està fonamentada en les seues tradicions com a centres d’aprenentatge, investigació, creativitat, i transferència del coneixement, així com el seu paper en la definició i transmissió dels valors sobre els que estan constituïdes les nostres societats” A mi m’agradaria, concretament, que els nostres representants polítics, tant de govern, com d’oposició, a Espanya, o a la Comunitat, assumiren açò, que ha signat, entre d’altres, la nostra ministra d’educació.

El nostre objectiu és garantir que les nostres institucions d’ensenyament superior, ho diuen els seus ministres, tinguen els recursos necessaris per tal de continuar donant compliment a tot el rang dels seus propòsits; aquests propòsits inclouen: la preparació dels estudiants com a ciutadans actius en una societat democràtica. La preparació dels estudiants per a les seues carreres futures fent possible el seu desenvolupament personal, creant i mantenint una base de coneixement ampli i avançada i estimulant la recerca i la innovació. Per a la qual cosa subratllem la importància d’institucions fortes, que siguen diverses, adequadament finançades, autònomes i responsables. Jo crec que el temps ha passat, però la voluntat expressada per els representants dels governs no ha canviat, és més, s’ha enfortit en aquells principis que il·lustraren la reforma. Clar!, com es diu en castellà, “del dicho al hecho ha un gran trecho”. El “trecho” és senzillament, que tota esta declaració política es tradisca en mesures pràctiques per tal què tot açò tinga la seua transcendència. Parlant de política i passant ja al més pràctic, quins són els nous conceptes que hem de considerar en la formulació dels nous d’estudis en el marc del Sistema Europeu d’Educació Superior, en el marc del procés de Bolonya.

La primera cosa que apareix a hores d’ara és que la formació no s’acaba a l’acabar una carrera, sinó que s’ha de produir al llarg de tota la vida. Perquè naturalment la societat és canviant, les demandes són canviant, les especialitzacions són així en elles mateixa també diverses segons passen els temps, i per tant, tancar el procés formatiu en un carrera de 5, 7 anys, o els anys que siguen, és una cosa de la que ja ens hem d’oblidar. I per a esta especialització i fer front a eixa especialització cal concretament dissenyar programes acadèmics, màsters, cursos

d'especialització que puguen articular-se, demandes concretes expressades o no per la societat de cara a la Universitat. Fer créixer el paper del treball dels estudiants en el seu procés formatiu, es dir, aconseguir una simultaneïtat i un equilibri entre l'aprenentatge i l'ensenyament, i vull parar ací perquè ja estem en la dicotomia: objectiu, metodologia. Vosaltres, els que teniu una formació física sabeu el que és un pèndol, un pèndol és una de les màquines més apassionants però més senzilles de la mecànica. Quan el pèndol està desviat cap a l'esquerra, solteu el pèndol i se' va cap a la dreta, i no arriba mai a la situació d'equilibri més que en un temps infinit: Doncs ací tenim eixa temptació, diu: no, ara hem de canviar absolutament i ja s'ha acabat això de les classes, d'ara endavant al "aprendizaje por el descubrimiento" i que els estudiants s'apanyen per ells mateixos. Jo crec que no. Jo crec que efectivament l'estudiant ha de dinamitzar el seu paper que fins ara és passiu però encara és necessari i sempre ho serà, i això és un element diferenciador d'Universitats, els ensenyants, les persones que ensenyen, els continguts que s'ensenyen, les formes que tenen d'expressar-se, la transmissió de coneixement, de idees, el flux d'idees en la Universitat, no només que de metodologia de treball. Aquí podem enganyar-nos, si transformem un sistema d'ensenyament en el futur en una definició de metodologies de treball, dirigida cap a l'exercici de la professió, i s'oblidem del flux d'idees i coneixements.

Cride l'atenció, això hauria d'haver-ho posat en una lletra roja perquè no ens enganyem. Lògicament, hem de fer ús de tot el que havia, els primers estudiants utilitzaven còpies manuscrites de llibres, ara hem d'utilitzar tot allò que la tecnologia posa al nostre abast, com ara la tecnologia de la informació i la comunicació en el procés formatiu. Introduir l'adquisició de capacitats, no sols de coneixements, també capacitats a l'hora de facilitar la transversalitat dels estudis i facilitar la mobilitat dels estudiants entre les carreres i entre Universitats. Estos son els conceptes que apareixen ex-novo en el S. XXI com a exigències o requisits, o qüestions que s'han de posar en marxa.

Per expressar una miqueta la diferència conceptual o de mentalitat que haurem de considerar. Introduir, implementar, estudiar, discutir, a partir d'ara us vaig a posar quin és l'expedient que nosaltres hem de satisfer per tal d'introduir una nova titulació en el futur. Este expedient té els següents ítems, açò val tant per a graus com per a màsters i com a post-graus, el MEC, el Ministeri d'Educació i Ciència demanarà que cada Universitat per a definir o demanar un títol complimente estos 10 ítems, 10 ítems que són: descripció del títol, justificació, objectius, admis-

sió d'estudiants, planificació de l'ensenyament, personal acadèmic, recursos materials, resultats previstos, sistema de garantia de qualitat i calendari d'implantació. Us enrecordeu què era el que feiem abans per a posar una nova titulació, us enrecordeu? Troncalitat, obligatorietat i optativitat, continguts, el que seria una planificació de l'ensenyament. La resta de coses eren de menor importància, que no es tenien en compte, hui tot açò adquireix importància per banda del sistema polític de control, es dir, una titulació no serà bona o dolenta només pel seu contingut i coneixements sinó també concretament i això és molt important, per la seua ordenació, per la seua capacitat de fer-se amb els recursos que hi haja o no, pels resultats previstos, a saber si hi haurà o no mercat per a aquesta titulació, si hi haurà o no fallides, es dir, el que es diu mortalitat abans d'acabar, si hi haurà o no concretament una durada per damunt dels cursos reglats, normals, això és el que diria resultats previstos.

Un sistema de garantia de qualitat concretant, un sistema que la institució universitària haurà de preveure si al cap d'un any o dos anys els seus estudiants tindran treball o no tindran treball. També se n'admetran uns o altres, vull dir, hem passat al sistema, un sistema totalment complex on no sols el coneixement d'una titulació esdevé important, sinó que la mateixa titulació adquireix un caràcter rellevant en funció de la seua utilitat. Este canvi és molt important, i per a nosaltres, els que vàrem ingressar en una Universitat on tot açò estava fet i era el pla d'estudis del 54 el que tenim doncs, per ara, nosaltres és un canvi revolucionari. I és un canvi revolucionari sobre el qual tenim poques coses a dir perquè és el que regularà el decret que està en fase ja final de publicació d'ací no res.

Bé, quin seria el mecanisme que nosaltres haurem de posar en marxa? Llavors apareix ací el famós dret constitucional de l'autonomia universitària. L'autonomia universitària concretament diu: cada Universitat podrà proposar la titulació que vulga. Bo, perfecte, iniciativa des de la Universitat, una vegada la Universitat ha pres la decisió de dur endavant eixa iniciativa, quin és el pas següent? Això implica la llibertat de com, fixeu-vos, no hi ha directrius, amb una salvetat, per branques, que són 5 branques i no més, o siga que podem fer el que vulguem, clar! si podem fer el que vulguem, qui a nosaltres ens condueix cap allò de la coordinació entre la resta de països europeus, és la convergència a posteriori: si ho fem bé, hi haurà convergència, si no, doncs no hi haurà.

Açò conduirà i és una cosa, i és un valor a controlar d'ací no res, si és una aportació, o no, conduirà a un sistema universitari no uniforme

on tindrem el resultat de l'expressió de l'autonomia universitària. L'oferta de la Universitat serà la que la Universitat ha volgut fer i la Universitat es jugarà eixa oferta en continguts, en desenvolupament, en pla acadèmic. Jugarà la idoneïtat de la seua oferta a l'èxit que pugua tindre un eventual mercat. I després hi ha una dificultat en tot això i és que clar, l'acreditació professional, allò que diu el "Colegio de Ingenieros Industriales", doncs serà a part, o a banda de l'acreditació acadèmica. Hi haurà dos acreditacions segregades, podrem tindre un magnífic programa acadèmic que no tinga projecció professional, ja ho hem patit, no sé si algú dels ací presents s'enrecorda de l'antiga carrera d'enginyeria química amb els seus conflictes a l'hora d'exercir la professió. Bé, doncs això és un exercici de l'autonomia universitària, és un exercici complex, perquè en una Universitat amb una participació democràtica, fer convergir tres mil i escaig professors, a mil huit-cents personal de serveis i tots els estudiants en una única idea respecte a una cadascuna de les titulacions, això no és fàcil! Però aquí ens la juguem. Ens la juguem de cara al futur de la institució! En un mercat que té esta prolixitat, per dir-ho d'alguna forma, amb les ofertes que hi pugua haver. No vaig a entrar en si açò és fàcil o difícil, si en una Universitat de funcionaris estes adaptacions són fàcils o no, bo, ja ho gestionarem, i ho gestionarem perquè no hi ha alternativa. Però clar, tot no és tan senzill, perquè jo em podria jugar el prestigi de la meua institució si no estiguera el control, el control és la comunitat autònoma, que es reserva per llei de l'estat i per llei pròpia l'autorització de la implantació d'una titulació. I bé, està bé que tinga eixa reserva, però és que pot fer-ho no per raons de idoneïtat de la titulació o per raons d'idoneïtat acadèmica, pot fer-ho per pura i simplement decisió política.

Entrem ja en aspectes que no tenen a veure amb la gestió acadèmica o fins i tot professional, i açò ens pot dur a una situació peculiar i és que l'autonomia de la Universitat queda reduïda, com és, a una autonomia proposicional, una autonomia per a proposar el que vulga però no per a executar el que creu convenient. Jo crec que açò no és un guany, este conflicte entre autonomies no s'ha resolt com diu la constitució, no estem parlant d'autonomies polítiques on tota la reserva de la decisió és per al govern, estem parlant d'autonomia acadèmica, i aquí concretament entrem en un conflicte que jo crec que les lleis no han resolt sobretot en el marc este, obert i lliure del que es diu l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior. Seguint això, hi ha una sèrie de tràmits que al final ja són qüestions trivials, fins que arribem a l'acreditació ex-post que es produeix quan ja s'ha complit el cicle, la titulació ha

esgotat tots els anys prevists i a través d'un procediment més o menys farragós o no tant, la ANECA farà una acreditació o no del títol; si fa l'acreditació, doncs tots contents, i si no la fa, vorem què fem en les Universitats amb tota la càrrega de professorat que podria quedar-se sense estudiants. Bé, jo crec que estos són els punts de canvi que nosaltres tenim pel que fa als ensenyaments.

Si em permeteu que faça una valoració del procés de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, del canvi que representa, jo sóc optimista i ho mire en positiu, crec que una Comunitat Europea, com la nostra, on per exemple nosaltres utilitzem la mateixa moneda física que els grecs, que els francesos i que els holandesos, i que els alemanys, doncs no treu trellat que podem creuar fronteres sense que ens demanen un document, i que tinguem sistemes estancs, tancats, impermeables i genuïns, es dir, especials per a nosaltres. Jo crec que açò no és. Ens costarà sis anys, deu anys, però al final haurem de convergir, perquè si no convergim al sistema, el sistema balcànic, que seria la projecció europea, no té futur en una societat competitiva com la que hui tenim. No té futur ni econòmic ni social. Perquè el futur social va de la mà del futur econòmic, i si no tenim coberta una cosa, l'altra tampoc. Per tant haurem de convergir, vulguem, o no vulguem. La segona qüestió és que, una vegada assumit els conceptes de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, el que ja comence, que ha de ser objecte d'una depuració de procediments i d'una avaluació crec que s'està treballant amb massa, improvisació i amb massa celeritat per tal que les coses queden bé, s'estan barallant conceptes de coordinació autònoma, s'estan barallant conceptes de competència professional, amb llibertat absoluta de plans d'estudi, i podem arribar al desfici de fer una carrera de medicina que després no tinguera projecció professional, que els metges de la qual no foren admesos a un MIR, però que hem exercit l'autonomia universitària i hem fet el que ens ha paregut correcte. És un sistema que no està encara, que li falta prou per encaixar-lo. Treballar a nivell polític, treballar en contacte amb els polítics, treballar en debat amb els polítics i perquè no dir-ho, i açò és tal vegada més complex, fer catequesi a la casa per tal de convèncer a la gent que hem d'anar evolucionant en el nostre sistema d'ensenyament, d'aprenentatge.

Primera missió de la Universitat, transmetre coneixement, formar a les persones, el repte és fer-ho, perdoneu-me, fer-ho bé! No millor o pitjor que la resta, fer-ho bé. Si ho fem bé estarà millor que ningú, perquè el del costat que ho faça bé, serà igual de bo que nosaltres. Açò és un problema important perquè entrem conceptes nous com el concepte la

competitivitat entre institucions, competir pels estudiants, que està bé conceptualment en una societat lliure de mercat, però que és difícilment assumible en la societat de funcionaris on la plantilla i els salaris dels funcionaris s'han de pagar amb independència del nombre d'estudiants que hi haja. Són conceptes, això de la competitivitat implicaria que tots poguérem competir en igualtat de condicions, cosa que com sabem, no es produeix. Tenim un sistema que no és simètric. En la nostra comunitat, sense anar més lluny, què no és simètric amb el estat i per tant competir, no competirem, però ho farem bé i això significa que la competència estarà en un bon lloc d'eixida, i no ho estarem fent malament quan sistemàticament totes les estadístiques, situen a la Universitat de València en la 3^a o la 4ª Universitat d'Espanya segons l'any, sobretot en matèria d'investigació. En matèria de certes titulacions la nostra Universitat és capdavantera en algunes branques de coneixement de ciències Pures. No estarem fent-ho tan malament. Què passa? Passa senzillament que és una societat, la nostra molt canviant, que a banda de competir per els estudiants hem de convèncer els estudiants i a les seues famílies què és necessari que els estudiants s'apliquen millor en la seua formació preuniversitària, i que és necessari també que els estudiants valoren quines són les seues expectatives de futur.

Anem a parlar de la recerca, la investigació, i la transferència de coneixement. Esta és una de les coses que hui en dia s'assumeix, tant s'assumeix que el pla nacional de l'estat es diu " Plan Nacional de Investigación Desarrollo e Innovación", o siga, com si no hi hagués discussió que la cadena és una cadena sòlida i que com aquell, "fuera de la cadena hay salvación", o siga, el que se'n vaja de la cadena no té res a fer. La prova la teniu que hem assistit a la creació d'un Ministeri de Ciència i Tecnologia amb el govern del PP anterior, hem assistit a la creació d'una conselleria d'empresa, Universitat i Ciència en el govern Valencià, una cosa molt pareguda en el govern Andalus i en el govern Català, o siga, hi ha la moda en política de considerar una barreja de les dos missions: la missió d'investigar i la missió de transmetre

Jo aquí vaig a situar la investigació en la base de tot. Què és el que la investigació produeix? Coneixement la 1ª cosa, la persona enfront al desconegut, això és aprendre noves coses, acumular en el patrimoni de coneixements de la humanitat noves coses, i dipositar-les, en eixa el·lipsi que tenim, aquí, en aquest coneixement. No li pregunteu a Galileo per a quina cosa utilitzava el seu descobriment del moviment dels satèl·lits de Júpiter al voltant del planeta central, no s'ho plantejava, no li preocupava a Newton concretament. Si les seues especulacions

i les seues aportacions de física tenien o no, anaven a tindre conseqüències en la navegació espacial. No ho sabia, que es podia fer navegació espacial, no els pregunteu als de la Bell Telephon quan varen fer el primer diode, que va conduir al transistor, si consideraven la seua, la revolució que es produiria en la micro-electrònica i en la nano-electrònica. No els ho pregunteu, no s'ho varen preguntar ells tampoc. Ells pensaven que podria tindre resultat, ells pensaven que la societat ho acceptaria, però bé, les coses han canviat i el coneixement, i el coneixement generat des de la investigació i per ell mateix, genera el desenvolupament. Alguna persona se'n va a eixe dipòsit de coneixement, extrau el que hi ha allí dins i comença a fer coses, comença a fer coses que no es preveien i comença fins i tot a resoldre problemes amb uns coneixements que no els ha fet ell: I produeix el que es genera este desenvolupament, on hi ha el coneixement comença tindre una rendibilitat, que en principi és la que ell mateix, i no la demandes, que després va a produir eixe desenvolupament.

Comença a experimentar un acceleració de manera que genera més demanda de coneixements, esta demanda de coneixements demanda més investigació i entrem en el procés accelerat que es dispara a finals del S. XVIII, es desenvolupa en el XIX i el tenim exponencialment creixent en el XX i en el XXI. Després ja tots conjuntament, el coneixement, el desenvolupament i la tecnologia generen el que es diu la innovació, que s'entén hui en dia com la generació de nous productes o processos. Jo he fet una cadena mol més complexa que la I+D+i, perquè crec que la simplificació, en compte d'aclarir, complica el tema. Tal vegada per a fer innovació no cal fer investigació, simplement aprofitar les bandes de coneixement que es tenen, tal vegada per a tindre nous productes i nous processos no cal fer res de les altres, simplement que a algú se li encenga l'espurna i desenvolupe les idees I+D+i només té una veritat i és que la veritat seqüencial d'investigació, desenvolupament i innovació és un dels camins que jo acabe de posar, jo puc innovar a través del desenvolupament, i com a conseqüència de la investigació, però cura!, i aquí és on jo discrepe de la manera de pensar oficial, no tota investigació ha de conduir a innovació, o no és un fracàs que la investigació no conduisca a innovació. O a l'inrevés, no hem de subordinar tot el treball d'investigació a la innovació.

Crec que l'arbre és molt ric i eixe arbre ric és el que hem desenvolupat, hem de desenvolupar en totes les seues branques, i per això, algunes de les fallides polítiques que hem experimentat en els darrers anys, en el nostre país, bé, en alguns països, és fer esta subordinació,

perquè mireu, en la Universitat, on es fa al investigació pot haver-hi la cadena I+D+i però i d'altres coses, i en una empresa, on s'ha d'innovar, pot haver-hi innovació I+D+i i d'altres coses, reduir concretament l'essència institucional de la Universitat pel que fa a estes dos missions a la cadena esclava de I+D+I. Mai millor dit, la cadena, la cadena I+D+I és posar-li portes al camp i dificultar el desenvolupament, és ben cert que tot açò no es fa voluntariosament.

Traduir la investigació en desenvolupament o el desenvolupament en innovació, demanda un esforç important, el que és un intermediari que agafe concretament el coneixement la investigació i ho convertisca en un nou sistema de desenvolupament, que a més, hi haja un altre que el transforme en innovació: en nous productes i processos. Si repassem la història, quin ha estat el paper de la Universitat en tota esta cadena, inicialment la Universitat, espanyola tenim un decalatge temporal respecte d'Europa i Europa respecte d'EEUU. Precisament el paper de la Universitat era la investigació per a produir coneixement. Punt i final, hi ha molts universitaris que pensen el mateix, que fins aquí és la nostra obligació, és la nostra missió i el nostre paper. Jo crec que esta és una visió desfasada en el temps, perquè sense renunciar a estes qüestions, la Universitat, la institució, no parle de les persones concretament, també haurem d'anar endavant. I açò s'ha produït al llarg de la història, quan ja apareix la tecnologia, les escoles d'enginyeria i sobretot, ja en la 2ª meitat del S. XX.

Comencem per un enunciat light, que es diu investigació aplicada, i transformem la investigació aplicada ja, després en desenvolupament. Però ja us he posat la llei a l'inici, ja es demana, jo no sé si tinc legitimitat per a demanar-ho, que la Universitat es faça càrrec de tot l'arbre. No només investigar per a produir coneixements, o fins i tot generar tecnologia, sinó que es demana que la Universitat arribe a la fi, a la generació de nous productes i nous processos, permeteu-me que qüestione que això haja de ser així en una societat on hi ha un repartiment de funcions, una societat on tots no hem de fer-ho tot. Perquè si jo per exemple parle de transferència del coneixement, els que tenim una certa cultura física, qualsevol persona que tinga mig dit de trellat ho vorà, transferir coneixement és des d'un lloc, des de la botella a un altre lloc, la copa.

La transferència de coneixement seria des de la investigació a la Universitat, al receptor d'eixa investigació, això seria el normal, hauríem de tindre un sistema demandant d'eixa transferència de coneixement per al qual jo poguera dirigir eixe coneixement, aquí està un dels aspectes més conflictius de la nostra societat actual. En molts aspectes tenim

molta més aigua que recipients per a contindre-la, en altres aspectes tenim recipients i no tenim aigua per a plenar-los. Esta separació que hi ha del sistema entre el generador del coneixement, la investigació, la Universitat i el consumidor del coneixement, la indústria, en el nostre país, funciona mal. Mal!, i nosaltres tenim el costum de tirar-li la culpa al contrari "la universidad no nos da lo que queremos, la empresa no da lo que producimos". Bo, això en el S. V abans de Jesucrist sabeu? Va haver un rei, el rei Gordio de Frigia, que la seua procedència era del camp, i va posar allí un nuc en el seu carro, i va dir, el que obliga este nus serà l'emperador i resoldrà el problema, clar! , i sabeu com es va obrir el nuc? No? La nostra cultura històrica està ben clara, el va tallar.

Alexandre Magne no va perdre el temps en vore qui tenia raó o si anava a dretes o esquerres, simplement el va tallar. Jo crec que falta el Alexandre Magne de la nostra societat, que talle el nus i ens deixem de debats florentins i cada part i que cadascú assumisca la seua funció. Dit això, no obstant, a la Universitat, se'ns demana tot, doncs anem a tot. Tot amb un esforç considerable des d'una perspectiva de treball i econòmica. Perquè aleshores nosaltres hem dit, val, doncs que com cal fer-ho nosaltres haurem també de generar estes coses, estos instruments que converteixen la investigació en desenvolupament i el desenvolupament en innovació. I comença tot un rosari d'iniciatives que són, i jo crec que són una mostra d'enginy de les Universitats, i que estan donant afortunadament bons resultats. Resultats que no són menyspreables, sinó que cada vegada jo crec que són més positius. Us, cite algunes coses que s'han fet: fundacions, unitats mixtes d'investigació empresa Universitat, parcs científics i tecnològics, incubadores d'empreses.

Jo crec concretament que, ho estem fent sobre la nostra càrrega d'ensenyar, sobre la nostra càrrega d'investigar i a més, estem assumint esta tasca de transferència. No hi ha una correspondència entre la triple missió i el sistema d'aplicació de recursos, el que es diu el finançament de les institucions universitàries. Perquè, tot el model està dirigit exclusivament a l'ensenyament i no tenen en compte estes qüestions, i clar, el nostre desenvolupament tecnològic i científic no dóna per a que els beneficis d'estes activitats puguen finançar-les. Hi ha més coses, creació d'empreses, *spin-off*, per cert, la Universitat de València en té set en marxa en aquest moment, en el marc del seu parc científic. Les patents sobretot, i és important si hem de canviar el paradigma,, calen programes específics des dels governs que promoguen la cooperació i la transferència del coneixement entre la Universitat i els sectors productius, això ens diria Alexandre Magne en el meu símil del nus.

Hi ha hagut unes dades que il·lustren què estan fent les Universitats, no pose les de la Universitat de València, perquè és un discurs genèric i no un discurs dirigit a la nostra casa. En la I+D, la universitària representa al voltant del 35% del PIB espanyol, tenim en compte que estem en l'1 ratllat % en tot l'estat de I+D+i, eh, i per aquí s'inclouen, la i menuda, totes les subvencions que reben les empreses per coses com innovar maquinària, canviar el sistema de producció, etc, etc.

La Universitat genera el 30% de la despesa de I+D en Espanya, la contractada per les Universitats superà l'any passat els 430 milions d'euros, torne al símil de la botella, és molt o poc? Per a l'economia universitària 430 milions d'euros no està mal. Hi ha 336 patents sol·licitades, 117 extensions internacionals, aquí estem malament. Representem en la Universitat el 70% dels projectes, però, fixeuvos, només el 66% de la economia dels projectes, potser també que els universitaris són molt a l'hora de demanar diners, però bo, hem reingressat en el 6e programa 212 milions d'euros direu, és poquet, no és tan poquet, és el 28% del retorn total espanyol, i darrere, davant de nosaltres només estan les empreses.

La projecció científica de la Universitat en sentit estricte suposa el 65% de tot Espanya, però seria molt més, arribaria al 80% si incloguérem la investigació hospitalària, que es fa majoritàriament per personal sanitari que és professor de la Universitat. Les dades no són meues, estan preses de totes estes referències: Eurostar 2007, l'INE, la Red OTRI, el CEDETI, CESIF, etc. Són dades inqüestionables, són dades que estan aquí. Que representen per a nosaltres un estímul de continuar treballant i açò, per exemple, és el cas de la Universitat de València, jo crec que és un dels elements de referència que fa que la nostra Universitat estiga en els rànquings de Xangai, de les Universitats del món. Estiga segons els anys la 3^a o la 4^a o la 5^{ena}, enguany quedàrem la 4^a i no està malament, si està malament perquè estem al voltant de la 350 del món, però en tot cas, en el nostre país estem en un lloc destacat al igual que la Universitat Politècnica, la qual cosa vol dir moltes coses en favor del sistema universitari Valencià. I açò és així perquè és la Universitat és on treballa la força més important en ciència i tecnologia.

Fixeu-vos que estem parlant no de número de persones sinó equivalents en temps complet, educació superior en el 2.003, darrer any que diu l'INE, hi ha més de 54.000 persones equivalents a temps complet, de les quals el 40% són dones. Però on patim totalment és en el cas de personal de suport a la investigació, que en Espanya és testimonial en la Universitat, i això s'hauria de canviar.

Mireu, el sistema de I+D en la Universitat és un sistema poderós, però un sistema absolutament rígid, un sistema gens flexible en aspectes com ara el capital humà, concretament els problemes haguts amb els Ramon i Cajal. Les estructures de la Universitat estan definides per llei en el seus estatuts i això no facilita de vegades el tindre un sistema àgil per a respostes canviants.

Hem fet tots un esforç considerable. Hui dia, a les Universitats tenim sistemes de biblioteques dels més moderns, totes les revistes electròniques, tenim grans equipaments per a utilització de tots els nostres investigadors de dins i de fora de la Universitat. Sistemes informàtics de comunicació poderosos, quan dic poderosos no dic qualsevol cosa: la xarxa de comunicació de la Universitat de València i de les Universitats valencianes es mesura en gigabytes, quan s'escolteu l'ADSL en la propaganda estem parlant de megabytes. Jo crec concretament que tenim el millor del millor.

No, no vull parlar de finançament. Faig meua la declaració dels Ministres d'Educació d'Europa, hem de tindre el finançament adient i hem de ser estructures universitàries fortes, i mireu, este és un missatge que jo voldria traslladar als nostres representants polítics, com dic, del govern o de l'oposició. El sistema universitari Valencià és un sistema poderós, eficient, efectiu, és un sistema modern, s'ha de confiar en el sistema universitari Valencià, la societat ha de confiar en el seu sistema universitari, els governs han de confiar en el seu sistema universitari. Han de ser exigents, però han de ser simultàniament generosos i han de ser responsables, i han de, com diu la declaració d'Europa, han de voler-lo, perquè si no és així, mal país tenim si els que ens governen no confien en les seues Universitats.

Europa no va per aquí, el món no va per aquí, la Universitat, valenciana sap fer les coses, les ha fetes bé i puc garantir en nom de tots els meus companys d'esta i de les altres Universitats que ho farem. Que ho farem, millor, que no renunciem des de ja a cap de totes les missions que la societat ens demanda hui en dia, que assumirem els canvis perquè va en allò la nostra existència i perquè també, l'assumpció d'eixos canvis va a ser en benefici de la nostra societat. Amb els ajusts que calguen, ho farem, i ho farem perquè ens han encomanat fer-ho, i perquè som una Universitat profundament arrelada en les idees de democràcia. Aquest és el nostre model ens servirà i el farem servir, moltes gràcies.